

BETÆNKNING**Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut senest til FM2020 fremsætter forslag til ændring af gældende regler om offentlig hjælp, således der fastsættes en række objektive kriterier for hjælp til hjemtransport af kister.

(Fremsat af medlem af Inatsisartut, Aqqaluk Heilmann, Atassut, og overtaget af medlem af Inatsisartut Siverth K. Heilmann, Atassut)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Laura Táunâjik, Siumut, formand
Medlem af Inatsisartut Stine Egede, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Karl-Kristian Kruse, Siumut
Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraterne
Medlem af Inatsisartut Malene Vahl Rasmussen, Demokraterne
Medlem af Inatsisartut Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Aqqa Samuelsen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 10. april 2019 under FM2019 nærmere gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslagsstiller ønsker tilslutning til, at der skal ske en ændring af reglerne om offentlig hjælp, således at hjælp til hjemtransport af kister til begravelse sker med udgangspunkt i objektive kriterier.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget nød ikke fuldt ud støtte i Inatsisartut under førstebehandlingen, dette blandt andet eftersom Naalakkersuisut bebudede en forventet generel revision af reglerne vedrørende offentlig hjælp. I forbindelse med behandlingen af forslaget blev forhold vedrørende blandt

andet støtte til hjemtransport af kister fra byer, hvortil en patient er blevet sendt af sundhedsvæsnet for at modtage behandling, drøftet.

Udvalgets behandling af forslaget

På baggrund af førstebehandlingen har udvalget fundet det nødvendigt at klarlægge, hvad en vedtagelse af nærværende forslag vil medføre.

Støtte til hjemtransport af kister kan ansøges jf. Landstingsforordning nr. 15 af 20. november 2006 om offentlig hjælp samt senere ændringer.

Af forordningens § 23, stk. 1-3 fremgår følgende:

§ 23. Kommunalbestyrelsen kan yde offentlig hjælp til betaling af rimelige udgifter til begravelse, såfremt boet ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne, og afdøde opfyldte betingelserne i § 4, stk. 1.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan yde offentlig hjælp til hjemtransport af kiste, i de tilfælde hvor en person i Grønland er afgået ved døden uden for den by eller bygd, hvor personen senest havde bopæl, såfremt hverken boet eller familien havde økonomisk mulighed for at betale udgifterne, og afdøde opfyldte betingelserne i § 4, stk. 1.

Stk. 3. Hvis det ikke på forhånd kan afgøres, i hvilket omfang de økonomiske betingelser for tildeling af begravelseshjælp og hjælp til hjemtransport af kiste er til stede, kan kommunalbestyrelsen udbetale hjælpen som et a-contobeløb. Modtageren skriver ved udbetalingen under på at være bekendt med, at hjælpen kan kræves tilbagebetalt. Efterregulering finder sted, når boet er endeligt opgjort.

Af forslagens afstemningstema og begrundelse konstateres det, at vedtages forslaget i sin foreliggende form, vil Naalakkersuisut blive pålagt følgende:

- At fremsætte forslag, der skal sikre en fastsættelse af et antal objektive kriterier for kommunernes tildeling af støtte til hjemtransport af kister.
- At udforme forslaget således, at den enkelte borger på forhånd har mulighed for i højere grad at orientere sig om, hvorvidt borgeren er støtteberettiget.

Modsat vil en vedtagelse af forslaget ikke betyde, at Naalakkersuisut pålægges følgende:

- At ændre ved, at borgere har mulighed for at få støtte til hjemtransport af kister.
- At ændre ved, hvor meget den enkelte borger kan få i støtte til hjemtransport af kister.
- At ændre ved formålet for den offentlige støtte til hjemtransport af kister.
- At ændre ved, hvem der er støtteberettiget ift. det oprindeligt tiltænkte med den gældende lovgivning.

- At ændre ved, at det offentlige ikke yder støtte til hjemtransport af kister, selvom den afdøde opholdt sig i en anden by grundet sygdomsbehandling eller lign.

I Naalakkersuisuts svarnotat fremgår følgende:

*”Der vil efter de gældende regler kunne forekomme tilfælde, hvor personer bosat i forskellige byer men med de samme indtægtsforhold, vil få forskellige afgørelser. Dette skal dog ses i lyset af, at omkostninger til hjemtransport af kister kan variere betragteligt afhængigt af afstanden til hjemstedet, hvorfor vurderingen efter de ovennævnte kriterier kan medføre forskellige resultater for personer med samme indtægt. **Afgørende er, om boet eller de nærmeste pårørende har midler til at dække de faktiske omkostninger, der er forbundet med den konkrete hjemtransport af en kiste.***

Det anerkendes dog, at der kan opstå en vis fortolkningstvivl i, hvad begrebet ”familien” dækker over, hvorfor Naalakkersuisut på baggrund af dette forslag snarest vil præcisere i vejledningen at der ved familie skal forstås arvingerne. På den måde vil det udtrykkeligt fremgå, at der ikke skal tages hensyn til eksempelvis en søsters økonomiske forhold, hvis der er en arveberettiget ægtefælle.”

(Udvalgets fremhævning)

Udvalget er enig med Naalakkersuisut i, at én af årsagerne til, at forskellige borgere får forskellige støtte er, at priserne for ligkistetransport ændrer sig afhængigt af rute og afstand. Udvalget skal dog i den sammenhæng påpege, at forslaget ikke problematiserer eller lægger op til en fastlæggelse af de konkrete beløbstørrelser.

Som Naalakkersuisut ligeledes anfører i sit svarnotat, kan der være usikkerhed om betegnelsen ”familie”. Udvalget noterer sig, at Naalakkersuisut vil søge at løse denne problemstilling gennem en præcisering af en vejledning.

Som Naalakkersuisut selv anfører, vil den enkelte borger dog ikke på forhånd kunne vide, *hvornår* den enkelte kommune anser en families formue for værende stor nok til at kunne bære en finansiering af hjemtransport af en kiste. Med udgangspunkt i den gældende lov, står det således kommunerne frit for selv at fastsætte kriterier for, *hvornår* den pågældende kommune vil yde støtte til ligkistetransport. Ud fra et lighedsprincip bør de i kommunerne anvendte kriterier være ens for alle kommunens borgere – det vil den enkelte borger dog ikke umiddelbart kunne kontrollere. Dermed kan det være uklart for den enkelte borger, der ikke på forhånd kan vide, om der er reelle muligheder for at modtage offentlig hjælp til hjemtransport af kister.

Samlet set er der tale om et forslag, hvormed der ønskes en større sikkerhed for, at alle borgere, uanset bopæl, behandles ens f.s.v. angår vurderingen af støtteberettigelse og ikke størrelsen på

støtten. Altså, en bedre sikring af lighed på tværs af og inden for kommunegrænser f.s.v. angår støtteberettigelsen ved hjælp til hjemtransport af kister.

Naalakkersuisut oplyste under forslaget førstebehandling, at der i ugen efter førstebehandlingen, ville blive afholdt et møde med bl.a. kommunerne om revisionen af lovgivningen om offentlig hjælp. Udvalget skal anmode Naalakkersuisut om, under forslaget andenbehandling, at redegøre for status for samt udbytte af dette møde i relation til problemstillingen i nærværende forslag.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslaget begrundelse.

Udvalget har taget til efterretning, at det i forslaget anføres, at det lovforberedende arbejde, ifald forslaget vedtages i den foreliggende form, alt i alt vil beløbe sig op til 250.000 kr.

Udvalgets indstillinger

På baggrund af det anførte, og det pågående arbejde i Naalakkersuisut, indstiller et enigt udvalg forslaget til forkastelse.

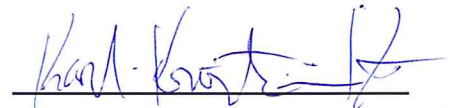
Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Laura Táunâjik
Formand

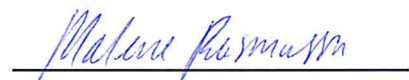
Stine Egede
Næstformand

Karl-Kristian Kruse

Nivi Olsen

Malene Vahl Rasmussen

Mikivsuk Thomassen

Aqqa Samuelsen